

С а д р ж а ј:

Миодраг Ђукић - [Светионик](#) - комедија

Драма Миодрага Ђукића измиче ординарном драматуршком тумачењу јер га надроста као храст врзину. *Светионик* се заиста доима као бујна бујица која пред собом носи сва своја тумачења; бујица која у вртлогу својих значења и зрачења гута све неиманентне теоријско-аналитичке приступе. Осим: есеистичког приступа философске провинијенције и метафизичне промишљености; приступа коме се аутор ових редака приклања по сили коју могуће не може досећи – сили и силини која буја из сваког сегмента Светионика; по сили сваке реплике и силини сваке слике. И реплике и слике нове драме Миодрага Ђукића делују теоријски неукротно. Наравно, то тангира и иритира сваколике маленкости у улози тумача и поговарача Ђукићевог дела. Али, и инспирише. Јер: Сваки покушај дара вреди! Дакле, Светионик је иронична теогонична комедија са прологом, четири чина, интермецом и епилогом. Драмом коју Шеварлић зове “Бласфемична космогонија или ђаво пише радио драму”, колају Бог Отац, његов Син, композитор Петар Вепар, сподобе од ликова, ликови од сподоба, певачи и музичари, попови и калуђери, стражари и ратници, пластичне лутке и лутке од каучука, народ, деца, ангели, архангели, серафими, ђаволи, демони...

[>>](#)

[>> види поговор](#)

Рашко В. Јовановић - [Коста Трифковић](#)

Једна од водећих фигура и ауторитативних стожера савремене српске театарске критике, театрологије и театрографије, професор БК Универзитета, др Рашко Јовановић, рукопише свој драгоцен и неуништив траг, третирајући на до ексклузивности особен начин, биографије великана српске драмске класике: Јована Стерије Поповића, Бранислава Нушића, Косте Трифковића...

Његова драма Коста Трифковић отвара дилему која носи прегршт комплимената за сваког драмског писца: Има ли у њеном драмском проседеу више радиофоничне, неголи сценске и сценичне драматике? Маленкост њеног поговарача не би се усудила да дâ прецизан и суштаствен одговор на питање које ће могуће провоцирати савремену српску театрологију. Др Рашко Јовановић се и драмом Коста Трифковић прихватио тешког, неатрактивног, а племенитог историјског и историографског задатка да приступом еманираног и иманентног литерате, до крокија и до скице скенира *curriculum vitae* највећег српског комедиографа свога доба. Неприкосновено речено, Рашко Јовановић је неприкосновено успео. Успео је служећи се вештином врсног драматурга да филигрански скицираним пасажима епохе у којој је живео и стварао Коста Трифковић дочара и атмосферу и паноптикум ликова из Костиног окружења. (Др Јовановић је посебно цртао, сенчио и потцртао прпошне карактере песника Лазе Костића и глумачког барда Пере Добриновића.)... [>>> види поговор](#)

Александар Пантелић - [Тако смо се некад смејали](#) - комедија у једном чину

Тако смо се некад смејали је комад у једном чину који се “одиграва у унутрашњости Србије шездесетих година прошлог века, једног летњег поподнева око пет сати.” Цитирана пролегоменична напомена драмског писца Александра – Аце Пантелића уводи нас у атмосферу комада који спонтано свиће са нушићевског обзора; тачније речено из предпоља нушићевског театра који се зорио и себе творио уранцима српске грађанштине. Таква децентна лоцираност комада, под условом да ликови те и такве нушићевске комедије носе исто тако прецизну менталну географију, доноси драматској структури, данас тако ретку, рудиментарну и чедну ауру драмолета који својим комичким проседеом, искрено и непатворено плени и гледаоца и читаоца. Стилски кохерентна до мајсторства изиритираног, изцизелираног и избрушеног од стране аутора од имена и дела (curriculum vitae Александра Пантелића је врстан путујући глумац, угледни радио редитељ, дигнитетни професор Универзитета...), Тако смо се некад смејали личи на добро компоновану и још боље валерисану наивну слику. Међутим, за разлику од српске ординарне и ортодоксне наиве, кичицу и палету за ову слику држао је маестро грађанске провинијенције, ослободивши ту слику и паспартуа и рамова, учинивши је духовитом до често еманираних кључалих смехова и константне сценске врцавости... [>>> види поговор](#)

Драган Томић - [Сабља досеклија](#)

Из плејаде најзначајнијих српских драматичара у 23. књигу едиције “Савремена српска драма” улази Драган Томић са *Сабљом досеклијом*, дуодрамом која се “догађа једне ноћи на обали Саве”. Није ни чудо, јер обала Саве је родиште, кућиште и духовно станиште Драгана Томића. Знајући да је дуодрама могуће најтежи род од свих драмских родова, Томић својим ликовима “Какију” и “Бели” прилази линијом највећег драматуршког отпора: линијом аконтације не само њихових судбина, тј. биографија, него и њихових карактера. Томић као стари позоришни вук или ти боље речено сценски лисац огрезао и у редитељске поступке, зна да је аконтација ликова погубна пре свега за актерска тумачења, а да за драмског писца може бити више него инспиративни пиједестал за драматуршке узлете ка недосегнутим формама овешталог, тзв. београдског драмског круга. Дрину суптилно асоцијативног наслова Сабља досеклија, аутор ремек дела Раскршће, довео је до новог раскршћа, до раскрснице на којој се по први пут у нашој драмској литератури сукобљавају идеолошки его ресурс и еротски алтер его агенс. Експлицитно, екстатично и експресивно, тај и тако васпостављен, спонтано инициран драмски сукоб титра иза сваког дијалога, пулсира, врца и вриуца иза сваке сценске секвенце комада кога је аутор успешно поставио у свом “Театру на Сави”...

[>>> види поговор](#)

Александар Ђаја - [L a g e r i l l a](#) - комедија о револуцији и смрти

Осамдестих година прошлог века, у окриљу тада популарних интелектуалних полемика, потписник овог поговора, упитао је у листу “Студент” потоњег аутора драме *Ла Герилла*: “Куда идеш Александре Ђајо?” Наравно, сад ми не пада на памет да упутим тако плитко и просто проширено, радознано питање, тако дубоко и знатижељно етаблираном драмском аутору какав је доказано колега Александар Ђаја. Не кажем да важим за екстремног znalца наше драмске литературе, али Александра Ђају препознајем “међ’ хиљаду”. А, то значи да је апострофирани драмски аутор, драматичар од дигнитета и писац од стила. Ђаја пре свега “рмба” најтежи жанр, жанр у коме “без дубоког орања нема клицања”, у коме се “рмбачи до јаја”. Елем: Ђаја чије комедије!!! Притом, пише стилем тзв. непосредне духовитости, где је дах његовог духа духован до екстремне духовитости. То што га сцене и награде, или боље речено “нагрде” заобилазе, питање је недостатности система вредности, а не питање валоризације његовог драмског опуса... [>>> види поговор](#)

Леон Ковке - [Бебин доручак](#) – позоришни комад за инфантилну публику и четири инфантилна глумца

Међу колегама у Удружењу драмских писаца Србије нико није тако успешно етаблиран и као дечји драмски писац Леон Ковке, алијас Момчило Ковачевић; иначе филмски сценариста од узора и драмски писац од угледа. Ковке је, дискретног подсећања ради и један од аутора култне “Коцкице”, ненадмашног дечјег ТВ серијала са РТС-а (Са Бранком Милићевићем у главној улози). Елем, Ковачевић је “стис’о па напис’о” и Бебин доручак, као “Позоришни комад за четири инфантилна глумца”, док “Зеленмаму и Зеленбабу играју грангињол лутке са електронским гласовима.” Леон Ковке је као аутентични литерата, Бебином доручку приступио као дечји драмски писац од искуства и као писац непатворене оригиналности. И како је то у оквиру своје пословичне проицљивост у

часопису “Драма” приметио др Рашко Јовановић, “Ковке се одважно определио да актуелној дечијој свакодневници изнаже савремену тему.” Притом, Ковке је од себе одагнао и све своје драматске нити отарасио сваколикх приступа линије мањег отпора, као што су напр. драматуршке варијације на тему бајки из трезора наше народне књижевности или из књижевних баштина других народа. Леон Ковке се увек клонио и насилног осавремењивања и амбијентација овешталих, петрифицираних или квази бајковитих драмских ситуација. Тако се са Бебиним доручком догодио раритетан драмски материјал; над Ковкетовим рукописом набујало је сценско ткиво ко “квасац”, букнуло за будућа безбројна редитељска тумачења или бројна сценска постварења – посцењења “осебујног” дечјег играка како је несумњиво *Бебин доручак*... [>>>](#)
[види поговор](#)

Милан Миња Обрадовић - [Поговор](#)

-- о о О о о --

Едиција Савремена српска драма КЊИГА 23

Издавачи: УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ, 11000 Београд, Господар Јевремова 19 ; ПОЗОРИШТЕ “МОДЕРНА ГАРАЖА”, Мајке Јевросиме 30 и Културно просветна заједница Београда, Змај Јовина 4

www.drama.org.rs

udraps@gmail.com

За издаваче: Миодраг Ђукић, Братислав Петковић и Живорад Ајдачић

Одговорни уредник, Миодраг Ђукић

Главни уредник, Момчило Ковачевић

Извршни уредник, Биљана Остојић

Редакција: Миладин Шеварлић, Драган Томић, Владимир Ђурић Ђура, Снежана Кутрички, др Едуард Дајч

Коректура - Редакција

Ликовно и техничко решење, Ново Чогурић

Технички уредник, Небојша Кузмановић